

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 20/15
V Lucemburku dne 26. února 2015

Rozsudek ve věci C-472/13
Andre Lawrence Shepherd v. Bundesrepublik Deutschland

Soudní dvůr upřesňuje podmínky, za kterých lze dezertérovi pocházejícímu z třetího státu udělit azyl v Evropské unii

V srpnu 2008 požádal americký voják Andre Lawrence Shepherd o azyl v Německu. Svou jednotku umístěnou v Německu od dubna 2007 opustil poté, co obdržel druhý povolávací rozkaz do Iráku. Jmenovaný měl za to, že se již nemůže účastnit války, kterou považuje za protiprávní, ani válečných zločinů, které byly podle jeho názoru v Iráku páčány. Během své první mise v Iráku poblíž Tikritu v období od září 2004 do února 2005 se přímo neúčastnil vojenských operací ani bojů, ale staral se coby mechanik o údržbu vrtulníků. Po návratu z této mise prodloužil svůj poměr k americké armádě, do které v prosinci 2003 vstoupil původně na období 15 měsíců. Na podporu své žádosti o azyl A. L. Shepherd uvádí, že mu za jeho dezerci hrozí trestní stíhání. Navíc vzhledem k tomu, že dezerce je z amerického pohledu závažný zločin, ovlivňuje jeho život, neboť jej vystavuje v jeho zemi společenské ostrakizaci.

Vzhledem k tomu, že Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (německý Spolkový úřad pro migraci a uprchlíky) žádost A. L. Shepherdova o azyl zamítl, posledně uvedený podal k Bayrisches Verwaltungsgericht München (správní soud v Mnichově) návrh na zrušení tohoto rozhodnutí a přiznání postavení uprchlíka. Tento soud žádá Soudní dvůr o výklad **evropské směrnice o právním postavení uprchlíků**¹.

Státnímu příslušníkovi třetí země, který se oprávněně obává pronásledování z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů, lze podle této směrnice přiznat postavení uprchlíka. Směrnice definuje mimo jiné okolnosti, za kterých lze jednání považovat za pronásledování.

Podle směrnice tak mohou být za pronásledování považována mimo jiné „trestní stíhání nebo trest za odepření výkonu vojenské služby za konfliktu, jestliže by výkon vojenské služby zahrnoval zločiny“².

V rozsudku z dnešního dne **Soudní dvůr rozhodl**

- **že ochrana stanovená pro takový případ se vztahuje na všechny příslušníky ozbrojených sil, včetně logistického nebo podpůrného personálu;**
- **že se týká situace, kdy by spáchání válečných zločinů v daném konfliktu předpokládala samotná vykonávaná vojenská služba, včetně situací, kdy by se žadatel o azyl účastnil spáchání takových zločinů jen nepřímou, jelikož by při plnění svých úkolů s rozumnou mírou pravděpodobnosti poskytl nezbytnou podporu pro přípravu nebo uskutečnění těchto zločinů;**

¹ Směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (Úř. věst. L 304, s. 12, a oprava Úř. věst. L 270, s. 55).

² Článek 9 odst. 2 písm. e) směrnice.

- že se **nevztahuje výhradně na situace, kdy je prokázáno, že válečné zločiny již byly spáchány** nebo by mohly spadat do pravomoci Mezinárodního trestního soudu, ale též na situace, kdy je žadatel o azyl schopen prokázat, že je **vysoce pravděpodobné**, že takové činy budou spáchány;
- že **posouzení skutečností**, které provádí pod soudní kontrolou pouze vnitrostátní orgány za účelem kvalifikace situace dotyčné služby, **musí vycházet ze souboru indicií, které mohou** s ohledem na všechny dané okolnosti (zejména okolnosti týkající se významných skutečností týkajících se země původu v okamžiku rozhodnutí o žádosti, jakož i konkrétního postavení a osobní situace žadatele) **prokázat, že v důsledku situace služby je uskutečnění tvrzených válečných zločinů pravděpodobné**;
- že při posuzování, které je věcí vnitrostátních orgánů, **musí být vzata v úvahu skutečnost, že vojenský zásah byl zahájen na základě mandátu Rady bezpečnosti Organizace Spojených národů nebo na základě konsenzu mezinárodního společenství a že stát nebo státy, které provádí operace, stíhají válečné zločiny**³;
- že odepření výkonu vojenské služby musí být jediným prostředkem umožňujícím žadateli o azyl vyhnout se účasti na tvrzených válečných zločinech⁴, a **pokud tedy tento žadatel nevyužil řízení za účelem získání postavení odpírače vojenské služby z důvodu svědomí, taková okolnost vylučuje jakoukoli ochranu podle ustanovení zkoumaného v tomto případě**, ledaže tento žadatel prokáže, že neměl žádné řízení takové povahy ve své konkrétní situaci k dispozici.

Pro případ, že by nebylo prokázáno, že služba, kterou A. L. Shepherd odmítl vykonat, zahrnovala páčání válečných zločinů, Verwaltungsgericht rovněž navrhuje, aby Soudní dvůr upřesnil podmínky, při jejichž splnění vzniká nárok na ochranu, kterou směrnice stanoví pro další dva případy. Podle směrnice totiž **může k pronásledování docházet rovněž tehdy, když orgány veřejné moci jednájí diskriminačně nebo nepřiměřeně**⁵.

Pokud jde o tyto dva další případy, Soudní dvůr rozhodl, že za takových okolností, jako jsou okolnosti v projednávané věci, **se nejeví, že by taková opatření, kterým je vystaven voják z důvodu odepření vykonat službu, a sice uložení trestu odnětí svobody⁶ nebo propuštění z armády, mohla být** s ohledem na legitimní právo dotyčného státu udržovat ozbrojené síly **považována za natolik nepřiměřená nebo diskriminační, že by patřila mezi akty pronásledování**, které uvádí tato směrnice. Je však věcí vnitrostátních orgánů, aby tuto skutečnost ověřily.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki 📞 (+352) 4303 5499

³ Soudní dvůr uvedl, že ozbrojený zásah vedený na základě rezoluce Rady bezpečnosti v **zásadě zaručuje, že při tomto zásahu nebudou páčány válečné zločiny**, a že totéž v zásadě platí pro operaci na základě mezinárodního konsensu. Navíc **vzhledem ke skutečnosti**, že v právním řádu těchto států existují právní předpisy, které stanoví tresty za válečné zločiny, a soudy, které zajišťují jejich účinné stíhání, **je málo pravděpodobné, že by voják některého z těchto států mohl být veden ke spáchání takových zločinů**.

⁴ Posouzení, které musí provést vnitrostátní orgány, musí v tomto ohledu zohlednit skutečnost, že v projednávaném případě A. L. Shepherd nejenže **vstoupil** do ozbrojených sil **dobrovolně**, když již byly zapojeny do konfliktu v Iráku, ale po svém prvním pobytu v Iráku dokonce **obnovil svůj poměr** k uvedeným silám.

⁵ Článek 9 odst. 2 písm. b) a c) směrnice.

⁶ Andre Lawrenci Shepherdovi za jeho dezerci patrně hrozí trest odnětí svobody od 100 dnů do patnácti měsíců, či dokonce pěti let.

Obrázový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106